

Європейські газові ринки, випуск № 23 (4 – 10 червня 2018 р.)

Крім теми, скорочене викладене якої наводиться нижче, у випуску також:

- ключові фактори та процеси на європейських газових ринках;
- щоденні ціни та обсяги торгів спотом та форвардними поставками на всіх основних європейських хабах;
- спреди хабів;
- детально – про NCG, CEGH та Польща;
- Аналіз: Рекордний імпорт Євросоюзом СПГ у травні 2018 р.
- Важливі події: Австрія: активи міняти будуть; новий контракт «Газпрому»
- нові преїскуранти НАК «Нафтогаз України» та їхній аналіз;
- ціни та фактори нафтових ринків; прогноз; енергетична ситуація в Ірані
- економічне середовище;
- та інші матеріали.

5. Світовий банк – ціни на енергоносії за підсумками травня 2018 р.

У вівторок на цьому тижні. Світовий банк (МБРР) опублікував щомісячний бюлетень товарних ринків з цінами по травень 2018 р. Дещо раніше було опубліковано щоквартальний прогноз кон'юнктури світових товарних ринків, включаючи енергоносії.

Нижче (табл. 5.1 – 5.2, рис. 5.1 - 5.3) наводяться середні місячні ціни на паливні енергоносії згідно з останнім бюлетенем Світового банку.

Таблиця 5.2 – Середні місячні ціни на паливні енергоносії в номінальних дол. США у 2017-2019 рр. (перетворення: НГБІ)

Місяць/ енергоносій		Природний газ в США	Природний газ в Європі	СПГ в Японії	Нафта Brent	Нафта Dubai	Нафта WTI	Вугілля австралійське	Вугілля колумбійське	Вугілля Південної Африки
		\$/ткм			\$/барель			\$/метричну тонну		
2017	травень	113	193	307	50,87	50,31	48,50	74,52	67,95	72,49
	червень	106	196	300	46,89	46,44	45,17	80,95	73,98	77,37
	липень	107	188	300	48,69	47,63	46,65	87,53	78,75	81,95
	серпень	104	191	302	51,37	50,43	48,03	95,89	79,19	84,26
	вересень	107	199	292	55,16	53,86	49,83	96,87	82,74	85,69
	жовтень	104	220	281	57,62	55,58	51,56	97,14	84,06	85,10
	листопад	108	218	286	62,57	60,58	56,65	96,63	83,78	87,01
2018	грудень	100	237	292	64,21	61,41	57,94	102,12	83,90	89,94
	січень	140	273	316	68,99	66,02	63,67	106,85	86,38	92,73
	лютий	97	248	332	65,42	62,79	62,17	104,71	81,50	89,96
	березень	97	254	342	66,45	63,29	62,76	95,85	75,80	86,63
	квітень	136	282	340	71,63	68,43	66,32	94,21	78,25	90,26
	травень	172	260	340	76,65	73,66	69,98	105,45	83,44	98,84

Дані таблиці 5.1 показують, що у травні 2018 р. ціни на всі, без винятку, паливні енергоносії підвищилися. Прирости цін показано нижче (табл. 5.3).

Таблиця 5.3 – Прирости ціни у травні 2018 р. порівняно з травнем 2017 р.

дол. США/одиноцю

Природний газ в США	Природний газ в Європі	СПГ в Японії	Нафта	Нафта	Нафта	Вугілля австралійське	Вугілля колумбійське	Вугілля Південної Африки

Насамперед привертає увагу **колосальне зростання ціни природного газу в США, на 52%**.

В доларовому прирості, найбільше додав у ціні у травні ц. р. природний газ в Європі, але у відсотках (+35%) він поступився США.

У травні 2018 р. серед еталонних марок нафти найбільше подорожчала європейська Brent, а серед основних експортних видів вугілля – австралійське.

З даних таблиці 5.2 (вище) видно, що у січні 2018 р. ціни в ЄС на імпортований сухий природний газ стали наблизятися до цін на СПГ, внаслідок удорожчання оптових цін на природний газ в Європі.

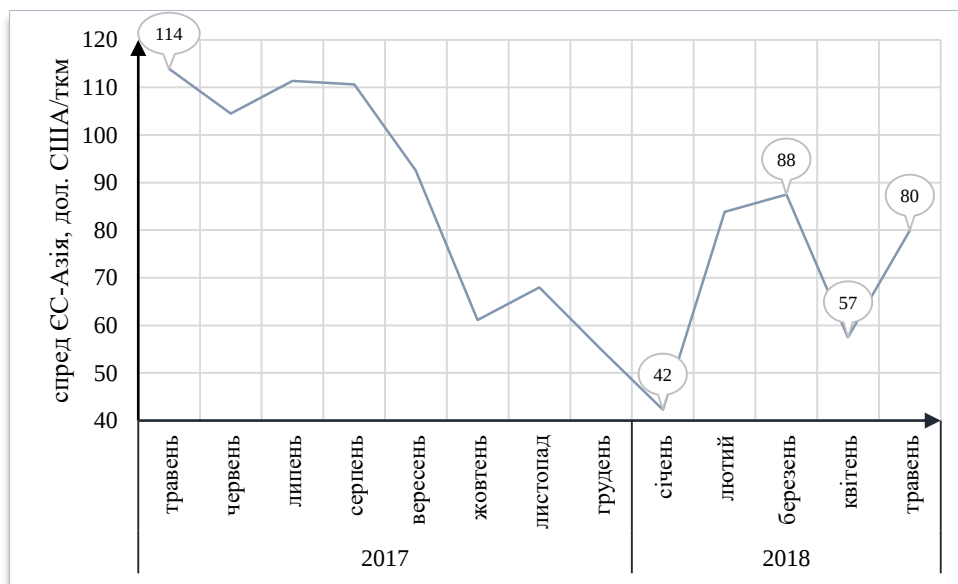

Рисунок 5.1 – Спред цін на газ в Європі та на СПГ в Японії за останні 12 місяців (Світовий банк, НГБІ)

У лютому – травні ц. р. різниця між цінами на СПГ і сухий газ в Європі знову суттєво зросла (рис. 5.1). Спред став дещо вужче, ніж протягом більшості 2017 року, але надалі робить СПГ неконкурентоздатним у більшості країн ЄС. Особливо, беручи до уваги низьку ціну російського експортного трубопровідного газу. За заявами керівників «Газпрому», середня річна ціна російського експортного газу в Європі складатиме в 2018 р. 232 дол. США/ткм.

Порівняння цін імпорту на кордоні країн ЄС з цінами хабів показано нижче (рис. 5.2).

На діаграмі видно, що періодами ціни довгострокових контрактів на трубопровідний газ були нижче спотових цін на NCG.

У березні 2018 р., внаслідок значних холодів в Європі, перевищення спотової ціни над середньою ціною довгострокових контрактів **склало \$53**.

У квітні спотові майданчики знову стали суттєво дешевше, а у травні на **\$12 дорожче**.

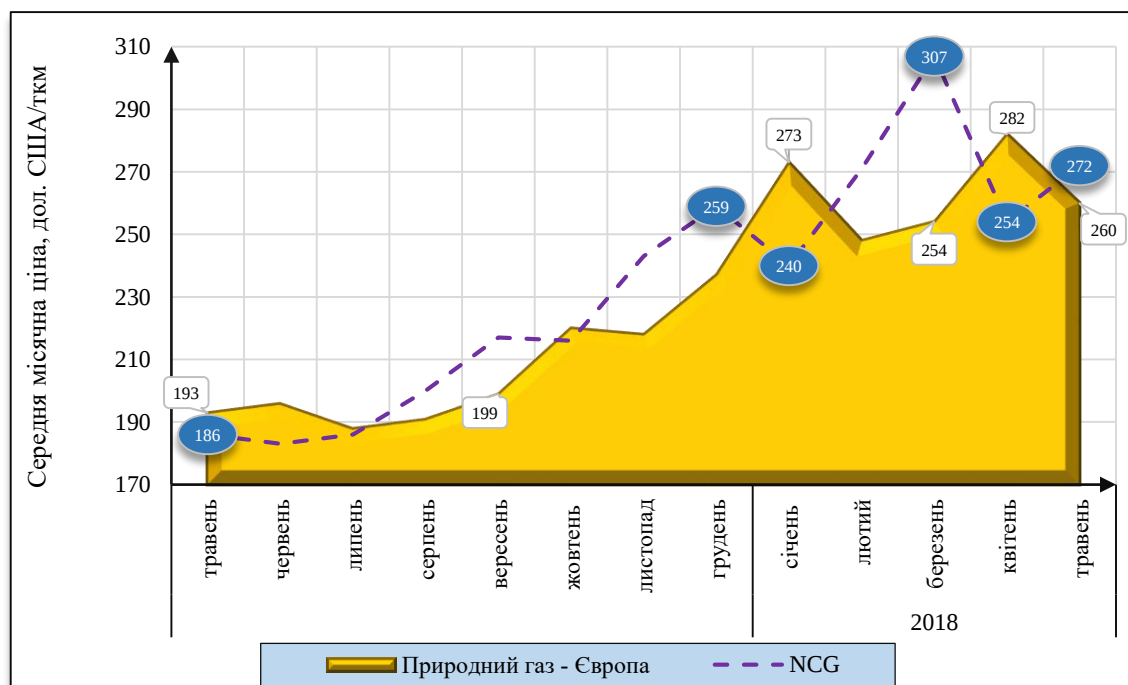

Рисунок 5.2 – Середні місячні ціни природного газу на кордоні країн ЄС та наступної газової доби NCG (СБ, Пегас)

Переходячи до інших паливних енергоносіїв, конкуруючих у низці застосувань з природним газом, відмітимо стаке удорожчання нафти та енергетичного вугілля, починаючи з травня-червня 2017 р. (рис. 5.3 і 5.4 нижче).

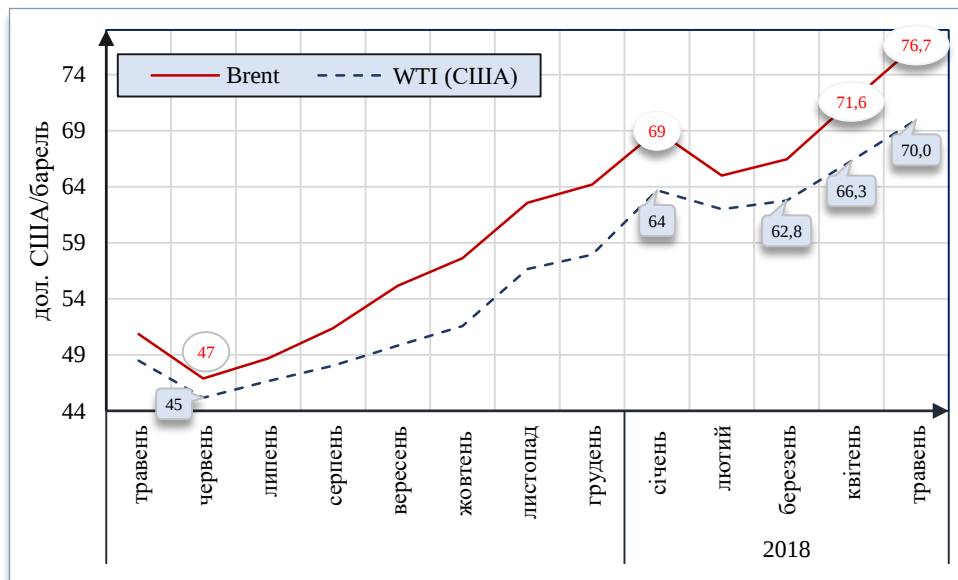

Рисунок 5.3 - Середні місячні ціни на еталонні марки нафти Brent та WTI

Приріст ціни Brent за період з червня 2017 р. по травень 2018 р. склав \$32 за барель.

За незначним здешевленнями середньомісячної ціни в лютому, на тлі теплої погоди, в березні 2018 р. знову почалося удорожчання нафти.

Вугілля показувало майже аналогічну нафті динаміку (рис. 5.4).

Взагалі, Єврокомісія та мініенерго США відзначають зростання за останні місяці кореляції цін всіх видів паливних енергоносіїв.

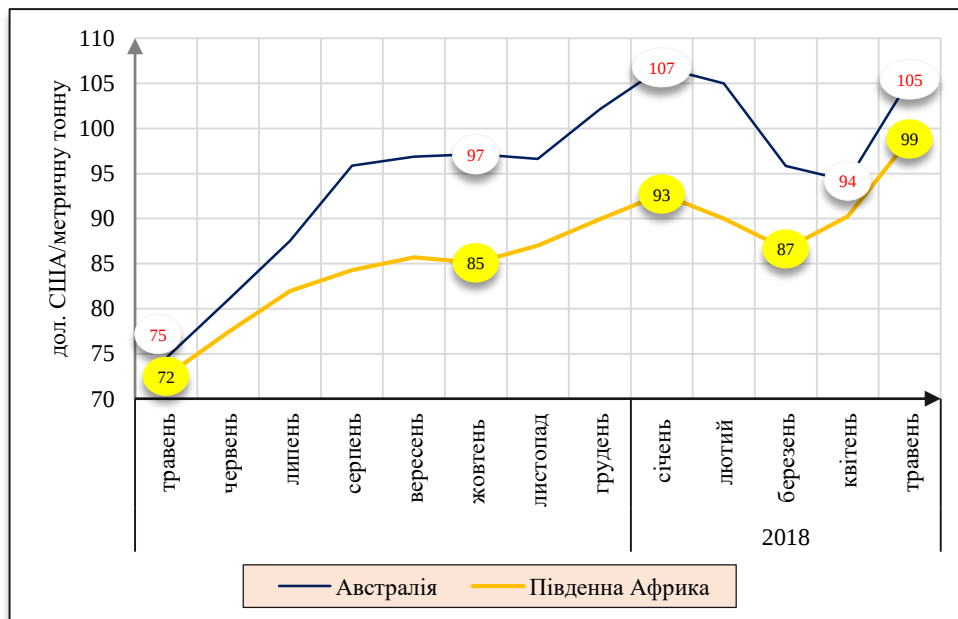

Рисунок 5.4 - Середні місячні ціни на вугілля походженням з Австралії та Південної Африки

Австралійське вугілля, середньомісячна ціна якого перевищувала \$100 з грудня 2017р., у березні суттєво впала та стала нижче зазначеної «психологічної позначки».

Втім, на рубежі червня і австралійське, і південноафриканське вугілля впевнено подолали рівень 100 дол. США/мт.

5.2 Підсумки

У травні 2018 р. ціни на всі, без винятку, паливні енергоносії підвищилися. Насамперед привертає увагу **колосальне зростання ціни природного газу в США, на 52% відносно травня 2017 р.** Слід нагадати, що йдеться про ціну на Henry Hub, по якій визначається ціна американського експортного СПГ.

В доларовому прирості, найбільше додав у ціні природний газ в Європі, хоча у відсотках (+35%) він поступився США.

Серед еталонних марок нафти найбільше подорожчала європейська Brent, а серед основних експортних видів вугілля – австралійське.

У травні 2018 р. середня місячна ціна імпорту природного газу на кордонах країн Європи складала 260 дол. США/ткм (\$282 у квітні). Водночас на NCG середня ціна поставок наступної доби була помітно вище та становила \$272 (\$254). У березні 2018 р., внаслідок значних холодів в Європі, перевищення спотової ціни над середньою ціною довгострокових контрактів склало \$53. У квітні спотові майданчики знову стали суттєво дешевше, а у травні на \$12 дорожче.

Різниця між цінами на СПГ і сухий газ в Європі знову суттєво зросла. У травні 2018 р. перевищення азійської ціни над європейською становило \$80.

Середні світові ціни на головні паливні енергоносії у травні 2018 р були такими:

- природний газ в Європі – 260 дол. США/ткм (\$282 у попередній місяць, тобто квітні 2018 р.),
- СПГ в Японії – 340 дол. США/ткм (\$340 у попередній місяць),
- нафта Brent – 76,7 дол. США за барель (\$71,6 у попередній місяць),
- австралійське вугілля – 105 дол. США/мт (\$94 у попередній місяць),
- вугілля Південної Африки – 99 дол. США/мт (\$90 у попередній місяць).

Зростання цін на сировинні товари в 2018 році буде вище прогнозованого. Світовий банк прогнозує неухильне зростання цін всіх паливних енергоносіїв до 2030 р., із стрибком у 2025 р. для нафти та газу в Європі. Передбачає середню ціну природного газу в Європі \$235 - в 2018 р., \$239 – у 2019 р.; сирої нафти \$65 - у 2018 р. і таких же \$65 – у 2019 р.

У травні ц. р. спред між середньою ціною імпортованого природного газу в ЄС і СПГ в Японії (головний світовий споживач СПГ) становила 80 дол. США/ткм. Більш того, за останні 12 місяців спред не спускався нижче \$40. Перевищення ціни СПГ над цінами газу в ЄС є стабільним. Середні ціни у травні 2018 р. на природний газ в Європі становили 260 дол. США/ткм, а на СПГ в Японії – 340 дол. США/ткм. При цьому, російський експортний газ, що постачається до ЄС за довгостроковими контрактами, є значно дешевшим, ніж середня ціна імпорту газу ЄС; у 1 кварталі 2018 р. становила **232 дол. США/ткм**, і така ж ціна очікується середньорічною. За цих умов європейці вряд чи відмовляться від Норд-стрім 2. Останні заяви політичного керівництва Франції і Німеччини, не кажучи про такого васала РФ як Австрія, свідчать про рішимість відстоювати Норд-стрім 2 перед США. Європейські лідери обіцяють Україні збереження транзиту російського газу після введення в експлуатацію обхідних газопроводів. Ось тільки ніхто з них не уточню, скільки буде.

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»